

1892-04-13

þÿ ' ¿ Å » ®

þÿ • Å µ Å ½ • Ä ¹ º ì Á ì³ Å ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8511>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γεωμεί

Νομ Σομβ

Αχ Πασιδης

Νορναμια

Αμμοκωκτος

Γλαφος ✓

Κερυνεια

Νευκωσια

Νερχεος

ω. Taylor

Ι. Κωριακιδης

ω. Collyer

Ν. Ρώββος

A. Law

H. Thompson

A. Younis

Κύριλλος Β'

ΒΟΥΛΗ

Συνεδρίασις ιε' 18,30 Μαρτίου

(Προεδρία κ. Κόλλυερ)

Μετά τήν επικύρωσιν τῶν πρακτικῶν ἀρχεται ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τῶν ἐπαρχιακῶν καταστημάτων.

Ἐγείρεται μικρά τις συζήτησις ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν διαφόρων γραμματέων τῶν διοικητῶν, τοῦ κ. ΛΙΑΣΙΔΟΥ προτείναντος ὅπως οἱ μισθοὶ τῶν ταμιῶν Λάρνακος, Ἀμμοχώστου, Πάφου καὶ Κυρηνείας ὡσὶν ἕμοιοι τῶν ἐν Λευκωσίᾳ καὶ Λεμεσῶ τοιούτων. Εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν ὁ κ. ΤΕΥΛΟΡ ἀπαντᾷ, ὅτι ἡ διαφορά τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τούτων προέρχεται ἐκ τοῦ καιροῦ καθ' ὃν ἕκαστος τούτων ὑπηρετεῖ, ὅτι ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ εἶνε νὰ βλέπῃ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καλῶς πληρωνομένους, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ ὡσαύτως νὰ βλέπῃ αὐτοὺς ἔχοντας ἀπόψεις προοδισμοῦ.

Ὁ κ. ΛΙΑΣΙΔΗΣ λέγει, ὅτι ἡ κυβέρνησις πρέπει νὰ διατάξῃ ὅπως, ὅταν γίνωνται ἐκλογαὶ, μὴ λαμβάνωσιν οἱ ὑπάλληλοι μέρος, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς οἱ ὑπάλληλοι Ἀμμοχώστου ἐγκατέλειψαν πρὸ 10 ἡμερῶν τὰς ἐργασίας των καὶ περιέτρεχον τὰ χωρία ἐνεργοῦντες ὑπὲρ τοῦ προσταμένου των, καὶ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ἐν γένει τῆς κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς κανὲν κοινοτικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ φρονεῖ ὅτι, οἱ ὑπάλληλοι οὐχὶ μόνον ὅταν ἀναμιγνύωνται ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐκλεχθῶσι παρὰ βλάβη τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Εἶνε δὲ περιπλέον ἀδύνατον, λέγει, εἰ ὑπάλληλοι οὗτοι, οἵτινες λαμβάνουσι τόσον ἐνδιαφέρον, νὰ ἐκτελώσιν ἔπειτα ἡμερολόγιως τὰ καθήκοντά των. Ἐχουσι φίλους καὶ ἐχθρούς καὶ θὰ τοὺς πολεμῶσι μὲ τὰ ὄπλα τῆς θέσεώς των.

Ὁ κ. ΚΟΛΛΥΓΕΡ παραγωγῆσας τὴν προεδρικὴν ἐδραν εἰς τὸν κ. Θόμῳωνα ἀρχεται λέγων: Ἄξι ἐπλάγη ἀκούσας ὅσα ἤκουσα. Γνωρίζω ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο μέγῳ ἐνδιαφέρει προσωπικῶς τὸ ἐντίμον μέλος τῆς Λάρισκος. Τὸ ζήτημα ἑμῶς τοῦτο δὲν ἔχει τὸ μέρος του εἰς τὸ δελτίον τοῦτο, περιπλέον δὲ ἐνόμιζον ὅτι τοῦτο θὰ εἰσῆγέτο ὑπὸ ἄλλου μέλους μᾶλλον ἡμερολόγιως. Δὲν βλέπω πῶς ἡ κυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ νὰ ἐμποδίσῃ ἄνθρωπον τινα ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμα του παρακαθήμενον ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ. Εἴν τις διορισθῆ μουδρῆς, κωμοδίκης ἢ κολτζῆς δὲν ἔπεται ὅτι χάνει καὶ τὸ δικαίωμα του ὡς πολίτης. Τὸ νὰ θέλησιν νὰ κατατάτῃ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους εἰς ἰδιαιτέραν τάξιν εἶνε μέγιστον πολιτικὸν σφάλμα. Εἶνε λυπηρὸν νὰ ζητηται ὁ ἐξοστρακισμὸς ἢ ἢ εἰς πᾶν ζήτημα ἀφορῶν τὸν τόπον ἀποσκορᾶσις τῶν ἀνθρώπων τούτων. Διαιτίει κωμοδίκης π. χ. νὰ μὴ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν του ὑπὲρ ζητήματος ὡρελοῦντος τὸν τόπον; Ὡς ἐλευθεροὶ ἄνθρωποι δεόν νὰ ἔχωσι τὴν ἐλευθερίαν ὅπως ἐκφράζωσι τὰς δοξασίας αὐτῶν. ἐπὶ παντὸς ζητήματος. Ἐπιθυμῶ ἢ διαμαρτύρησις μου αὕτη ν' ἀναγερῆ διὰ τῶν ἰσχυροτέρων λέξεων.»

Εἶτα ὁ κ. ΚΟΛΛΥΓΕΡ ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν τελευταίων βουλευτικῶν ἐκλογῶν Ἀμμοχώστου καὶ καταλήγει, λέγων ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐν τῷ ζητήματι ἐκείνῳ ἦτο ἀπλῆ θεάτρια.

Ὁ κ. ΡΩΣΣΟΣ ἐγείρεται καὶ ἐπὶ ἀρχετῆν ὥραν ὁμιλεῖ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Δὲν θέλει, λέγει, νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερείας περὶ τοῦ ἂν οἱ ὑπάλληλοι δικαιούνται νὰ κατέρχωνται εἰς ἐκλογάς τοῦτο ἐξαρτᾶται κατὰ μέγιστον μέρος ἐκ τοῦ εἶδους τῆς κυβερνήσεως, ὅφ' ἦν τοιοῦτοι ὑπάλληλοι ὑπηρετοῦσιν. Ἡ ἐνταῦθα κυβέρνησις οὕσα συγκεντρωτικὴ δὲν πρέπει γὰρ ἐπιτρέπῃ τὸ τοιαῦτον, καθόσον οἱ διοικηταὶ συγκεντροῦσι τὴν ἐξουσίαν, ὥστε ἀπαιτεῖται με-

γάλη ἀδροφροσύνη ἐκ μέρους τοῦ λα-
οῦ ἵνα δυνηθῆ ἢ ἀπορύγη τὰ δελεά-
σματα, ἅτινα ἔχουσιν εἰς χεῖρας των.
Ἐλέχθη ἐτι ἡ κυβέρνησις ἐν τῷ ζητή-
ματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διοικητοῦ Ἀμ-
μοχώστου ἦτο ἀπλή θεάτρια· ἀλλ' ἴ-
σως δὲν ἦτο ἡ θεάτρια ἀγαμένουσα νὰ
δρέψῃ τοὺς καρπούς τῆς νίκης.

Ἐἶτα ὁ κ. ΡΩΣΣΟΣ διὰ μακρῶν δι-
ηγείται τὰς προσπάθειάς τοῦ διοικητοῦ
Ἀμμοχώστου ἕως ἀφαίρεθῆ τὸ ὄνομά
του ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, καὶ
καταλήγει λέγων ὅτι, ἔταν οἱ ὑπάλ-
ληλοι ἐνδιαφέρωνται λησιμονοῦσι τὸν
νόμον, καὶ ὅτι, μολονότε τὰ πάντα
παρῆλθον, πρέπει οὐχ ἥττον νὰ σχερθῆ
ἡ κυβέρνησις ἂν, κατόπιν τῶν συμβά-
σεων, πρέπει νὰ διατηρήσῃ τὸν διοικη-
τὴν ἐκείνον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ.

Ὁ κ. ΔΩ λέγει ὅτι, ἂν τὸ ἐντιμον
μέλος ἔγῃ σοβαρὰν τινα κατηγορίαν
κατὰ τοῦ διοικητοῦ Ἀμμοχώστου, δε-
ρεῖλαί νὰ ποιήσῃται αὐτὴν εἰς τρόπον
ὥστε ν' ἀπαντήσῃ ὁ διοικητής.

Ὁ κ. ΡΩΣΣΟΣ ἐγείρεται καὶ ἐξη-
γεῖ πῶς συνέβη νὰ διαγραφῆ τὸ ὄνομά
του ἐκ τοῦ καταλόγου, ἀναφέρων τὴν
ἐν τῷ Βασιλ. Διατάγματι προσβλεπο-
μένην περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ φόροι δὲν
θὰ ἐπληρώνοντο τὴν 1ην Ἰανουαρίου,
καὶ καταλήγει λέγων, ὅτι ὁ διοικητής
διαγράφας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔπραξε πα-
ρὰ τὸν νόμον.

Ὁ κ. ΘΟΜΥΩΝ ἐξηγεῖ διὰ μακρῶν
ἐπισημαίνων τὰς ἐπιπτώσεις τῶν ἐκλο-
γικῶν καταλόγων, ὅτι εἶνε ἀνάγκη τὸ
Συμβούλιον νὰ ἐπαγέλθῃ εἰς τὸ θέμα
τῆς συζητήσεως καὶ ὅτι ἡ κυβέρνησις
οὐδόλως φροντίζει ἂν ἐν τῷ συμβουλίῳ
τούτῳ παρακάθῃται ὁ λογαγὸς Γιάγκῃ ἢ
ὄχι.

ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ. Πρέπει πράγματι νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς συζητήσεως, ὡς εἶπεν ὁ ἔντιμος ἀρχιγραμματεὺς, δηλαδὴ εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν διοικητῶν καὶ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ψηφίσωμεν τὸ κοινὸν τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν οἱ ὑπάλληλοι οὔτοι ἐκτελῶσι τὰ καθήκοντά των, ἢ ἂν καταλείπωσιν αὐτὰ καὶ χάμουν ἄλλα. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐναντιοῦμαι ὅτι καὶ οἱ ὑπάλληλοι εἶνε πολὺται· ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἂν παραβλάπτωνται τὰ δημόσια καθήκοντα. Π. γ. ἡ νῆσος ἔχει ἀρχιτελώνην καὶ ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ὑπαλλήλους, οὓς πληροῦναι ὁ τόπος δι' ὠρισμένα καθήκοντα. Ὄταν τὸ νομοθετικὸν προτείνῃ τὴν κατὰ ἕνα γραμματεῖα ἐλάττωσιν τοῦ τμήματος τούτου, ὁ διευθυντὴς ἐγείρεται καὶ λέγει, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐργασία διὰ τῆς ταιούτης ἐλαττώσεως. Ἡμεῖς πειθόμεθα καὶ ψηφίζομεν τὸ κοινὸν. Ἐὰν ἔμως ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀρχιτελώνου νὰ γίνῃ βουλευτὴς ἢ δήμαρχος, καὶ ἔαν ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι ἀρῆκαν πρὸ μηνὸς τὰς ἐργασίας των καὶ περιέρχονται ὅπως πείσωσι τοὺς χωρικοὺς νὰ ψηφίσωσιν ὑπὲρ τοῦ προισταμένου των, ὅταν μάλιστα οἱ ὑποσχεθέντες τῷ ἀρχιτελώνῳ τυγγάνουσιν εὐκολίαν,

εἰσάγουσι δηλ. κρύφα ἐμπορεύματα, οἱ δ' ἀρνηθέντες κακοποιοῦνται, τότε αἱ ἐργασίαι τοῦ γραφείου τούτου παραμελοῦνται ἢ ὄχι; Ἀλλ' ἄς λάβωμεν ἕνα μουδέρην. Ὁ μουδέρης ἐκεῖνος εἶνε ξένος πρὸς τὰ κοινοτικὰ ζητήματα τοῦ τόπου ἐνθα ἐδρεύει. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ μουδέρης ἀφίνει τὴν ἐργασίαν του καὶ προσκολλᾶται εἰς τὸ ἐν τῶν διαμαχομένων μερῶν· διὰ νὰ ὑπερισχύσῃ ὁ μουδέρης θὰ μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ μέσα, καὶ αὐτοὺς τοὺς ζαπτιέδας, οὓς τῷ ἔδωκαν διὰ τοὺς ἀτάκτους. Εἶνε δυνατὸν ἄνθρωπος κολακεύων ἐκείνους οὓς ὄφειλε νὰ καταδιώκῃ, νὰ ἐκτελῇ ἀμερολήπτως τὰ καθήκοντά του; Ἀλλὰ καὶ ὁ χωμοδίκης, εἶπεν ὁ ἔντιμος δικηγόρος τοῦ Στέμματος, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν του, Ἀλλ' ὁ χωμοδίκης εἶνε δικαστὴς, καὶ ὡς τοιοῦτος πρέπει νὰ εἶνε ἀνώτερος τῶν τοιούτων κομμά-

των. Όταν ο δικαστής, εστίς όφείλει
νά διδάξη τήν δικαιοσύνην, ζητή τήν
ψήφον υπέρ του ενός ή υπέρ του άλλ-
λου, δέν είνε δυνατόν νά μή μερολη-
πήση, και τότε ή δικαιοσύνη πω-
λείται.

Είτι ο ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ λέγει
σύν άλλοις, ότι και εν αύτῃ τῇ Ἀγ-
γλίᾳ υπάρχουνε περιορισμοί εσον άφο-
ρᾷ τήν ἀνάμειξιν τῶν υπαλλήλων, ότι
ἐνόμιζεν ότι δέν θά επαναληρηθῇ τό τοί-
ουστον, ἀλλ' ἤκουσε τόν ἐντιμον δικη-
γέρον του Στέμματος λέγοντα ότι και
ὁ υπάλληλος, είνε πολίτης και ἀδιάφο-
ρον τῇ κυβερνήσει ἢ ἐκτιλλῆται και ἀ-
φίγη ἐπὶ ἕνα μήνα τήν ἐργασίαν του,
και ότι και αὐτό τό συμφέρον τῆς κυ-
βερνήσεως απαιτεῖ νά μή ἀναμειγνύω-
ται οἱ υπάλληλοι, διότι όταν εὔτοι τα-
πεινωθῶσιν ἐνώπιον ἐκείνων οὐς διοι-
κοῦσι, γάνουσι τό γόητρόν των.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ὁμολογῶ, κ. πρό-
εδρε, ότι ή ἀποψις μεθ' ἧς ἐκρίνατε
τούς υπαλλήλους ὡς πολίτας, ἀληθῶς
μέ συγκινεῖ. Κατερχόμενος δυστυχῶς
ἐκ τῆς ταπεινῆς ταύτης σφαίρας εἰς
τήν πραγματικότητα, δέν δύναμαι πα-
ρά ν' ἀναστενάξω. Δέν ἀνέτειλεν ὁμως
δι' ἡμᾶς τούς κυρίους ή ἡμέρα αὔτη
δι' ἡμᾶς είνε ὄνειρον τό τοιοῦτον. Ὁ
υπάλληλος είνε μία λέξις· ἀλλ' εἶδη
υπαλλήλων υπάρχουνε τόσα, εἶσα εἶδη
κυβερνήσεων υπάρχουνε εἰς τόν κό-
σμον. Ἐκαστος υπάλληλος φέρει τόν
τύπον τῆς κυβερνήσεως· τά ἀριστο-
κρατικά πολιτεύματα, τά μοναρχικά,
τά δημοκρατικά και τά ἐλεύθερα ἐπί-
σης. Εἰς τά μοναρχικά και δεσποτικά
πολιτεύματα ὁ υπάλληλος είνε δεμένος
μέ ἄλυσον εἰς τήν κυβερνητικήν μηχαν-
νήν και ἄλυσον ἀδιάσπαστον. Εἰς τά
ἄλλα ὅλα πολιτεύματα οὐδέν συνδέει
τήν κυβερνήτην μέ τούς υπαλλήλους,
εἰμή ή σχέσις τῆς υπηρεσίας. Μολα-
ναυτα, και εἰς ἐκεῖνα τά πολιτεύματα
πολλά ἕκαμόν αἱ κυβερνήσεις ὅπως
κρατήσωσι τούς υπαλλήλους μακράν
τῶν κοινωνικῶν παλαιστῶν. Ὁ προ-
τιθέμενος νά ἐκτεθῇ ὡς ὑποψήφιος ὀ-
φείλει νά περαιτηθῇ τῆς θέσεως ἣν
κατέχει, οὐχι κατά τὰς παραμονάς,
ἀλλά πρό 3 και 6 μηνῶν, ὅπως κατα-
στραφῇ ή ἐπιτροπή ἣν ἐλέκτητο. Και

ἔχει μόνον δι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους οἵτινες εἶνε ψηφοφόροι, προϋνόησαν αἱ πολιτεῖαι ἐκεῖναι. Ἡ Εὐψηφισαν νόμους, δυνάμει τῶν ἐποίων, δὲν διακαιοῦται νὰ ἦ ὑπάλληλος ἐν τῇ περιφέρειᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἣ ἔχει τὰ πολιτικά δικαιώματά του. Αἱ τοιαῦται πολιτικαὶ περιφέρειαι εἶνε μεγαλύτεραι τῆς Κύπρου καὶ ἔχουσι πληθυσμὸν μεγαλύτερον αὐτῆς, καὶ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τόσῃ μεγάλῃ περιφέρειᾳ νὰ μένῃ ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνος. Ἄλλ' ἐκτός τούτων, ποῖοι οἱ ὑπάλληλοι τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ ποῖοι οἱ ἐν Κύπρῳ; Δὲν εἶνε πολὺ σπουδαῖον νὰ εἶδῃ τις ἐν Hyde Park ὑπάλληλους ἀγορεύοντας καὶ καταφερομένους κατὰ τοῦ Βηκουσῆλδ, τοῦ Ρλάδστανος καὶ Σαλισθουρῦ· ἀλλ' ἐν Κύπρῳ ὑπάρχουσιν ὑπάλληλοι ν' ἀποτολήσωσι τὸ τοιοῦτον; Καὶ εἶνε περίεργον πῶς ἐλέχθησαν ταῦτα διὰ τοὺς ὑπάλληλους καὶ δὲν ἐλέχθησαν διὰ τὸν κληρὸν καὶ λαόν, ἕστις συνδέεται μόνον ψυχολογικῶς. Καὶ ὅμως οὗτοι εὐρέθησαν ἔνοχοι καὶ καταδικάσθησαν. Νομίζω ὅτι εἶνε τὸ μόνον σπουδαῖον ζήτημα, ἕπερ ἡ κυβέρνησις ἔχει γὰρ ἐξουσίαν ἐν τῇ ἐνεστάσῃ συνόδῳ.

Τὸ κοινὸν τῶν ἐπαρχικῶν καταστημάτων ψηφίζεται καὶ ἡ συνεδρίασις ἀναβάλλεται.

(5)